

POGLED CIVILNE DRUŽBE NA STANJE URBANEGA KOLESARJENJA V SLOVENSKIH MESTIH

Lea Rikato Ružić

Ljubljanska kolesarska mreža

& PNZ d.o.o.

Današnje kolesarske etape

1. Razvoj in pomen nevladnih organizacij (NVO) na področju kolesarjenja
2. Razvoj urbanega kolesarjenja v Sloveniji
3. Slovenska občina s 30-odstotnim deležem kolesarjev?

1. Razvoj in pomen nevladnih organizacij (NVO) na področju kolesarjenja

Kolesarske mreže

European Cycling Federation (ECF)

Slovenska kolesarska mreža (SKM)

Ljubljanska
kolesarska
mreža
("LKM")

Mariborska
kolesarska
mreža
("MKM")

Kolesarska
mreža
Obala

Turistično
društvo
Rekreatur
(KR)

Ptujska
kolesarska
mreža

Društvo
varnih
aktivnih
poti
(Dravograd)

Društvo za
trajnostni
razvoj
Gekolina
(NG)

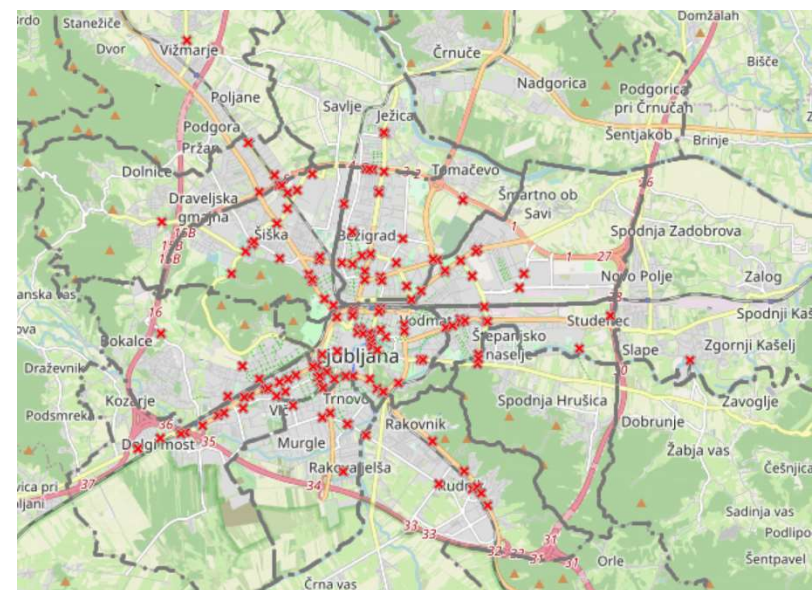
Veleje na
bicikl

Novomeška
kolesarska
mreža
(NKM)

Razvoj in aktivnosti

- Aktivistični začetki, danes prostovoljske, delno profesionalne
- Aktivnosti: popisi kolesarske infrastrukture, pobude, kampanje, skupinske vožnje, ozaveščanje, zakonske pobude, okrogle mize, označevanje povezav, podjetniške iniciative, mobilnostni center, bajk kuhna itd.

FESTIVAL

Prednosti sodelovanja z NVO

- Informacije in uporabniške izkušnje iz prve roke
- Strokovna usposobljenost, vir idej in dobrih praks
- Majhna investicija, velika korist
- Večji doseg do kolesarjev
- Vključevanje deležnikov – ključni element CPS
- Zakon o trajnostni mobilnosti, 7. člen:
“Ministrstvo lahko od občine zahteva, da pridobi mnenje NVO glede projektov, ki jih sofinancira” ...
“imenuje predstavnika v Svetu za celostno prometno načrtovanje”

NVO in občine z roko v roki

- Pogoji
 - transparentnost – podatkov, procesov, projektov/načrtov ...
 - jasnost – oblike sodelovanja, partnerstva, vključevanja ...
 - konsistentnost – odločitev, načel ...
- Vse faze CPN: strateška, izvedbena, spremljanje in vrednotenje
- Vračunati zgodnje vključevanje

Oblike sodelovanja

- Deležnik/svetovalec/evalvator, projekti, aktivnosti, terenski ogledi ...
- Primeri v Sloveniji:
 - upravljanje MC, kolesodvora, posvetovalno telo, tehnične komisije, programski odbor ETM itd.

2. Razvoj urbanega kolesarjenja v Sloveniji

Dosežki

- Zakonski: Prav. o kolesarskih površinah, Smernice za umeščanje kolesarskih površin, Prav. o prometni signalizaciji ...
- Finančni: povečano financiranje na drž. in lok. ravni
- Strateški: CPS-ji in vloga kolesarjenja: >80 občin
- Infrastrukturni: izposoja koles, opremljanje ŽP in nove koles. površine
- Politični: Lista kolesarjev in pešcev, Direktorat za trajnostno mobilnost
- Mednarodni: Copenhagenize in Velo-city konferenca

Mehanizem	Št. projektov s področja kolesarstva	Skupna vrednost	Predvideno sofinanciranje *
JR UTM	57	9.007.552,76 €	7.161.033,56 €
CTN	34	48.065.211,38 €	22.481.188,75 €
DRR	71	297.873.988,60 €	136.931.104,33 €
SKUPAJ	162	354.946.752,74 €	166.573.326,64 €

Pozitivni trendi

- Naraščanje št. kolesarjev
- Porast nakupa E-koles in navadnih koles
- Covid – aktivna mobilnost, dostava
- Financiranje v naslednji perspektivi – podnebni sklad, OP EKP 2021-27
- Varnost
- Zakon o trajnostni mobilnosti

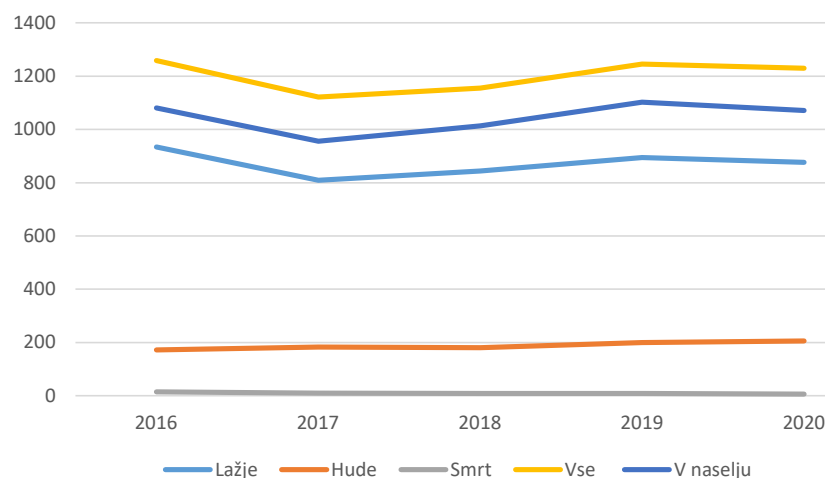
Trg koles je povsem ponorel

Tako kot v avtomobilskem sektorju je tudi kolesa prevzela elektrifikacija. Pojavljajo se že nova vodilna podjetja na področju.

Kolo postranski zmagovalec pandemije, kar spreminja velemesta

Kolesa po sproščanju ukrepov kot novi WC-papir ob izbruhu

Kolesarske prometne nesreče v Sloveniji 2016-2020

CP2: Bolj zelena,
nizkoogljična Evropa

CP3: Bolj povezana
Evropa

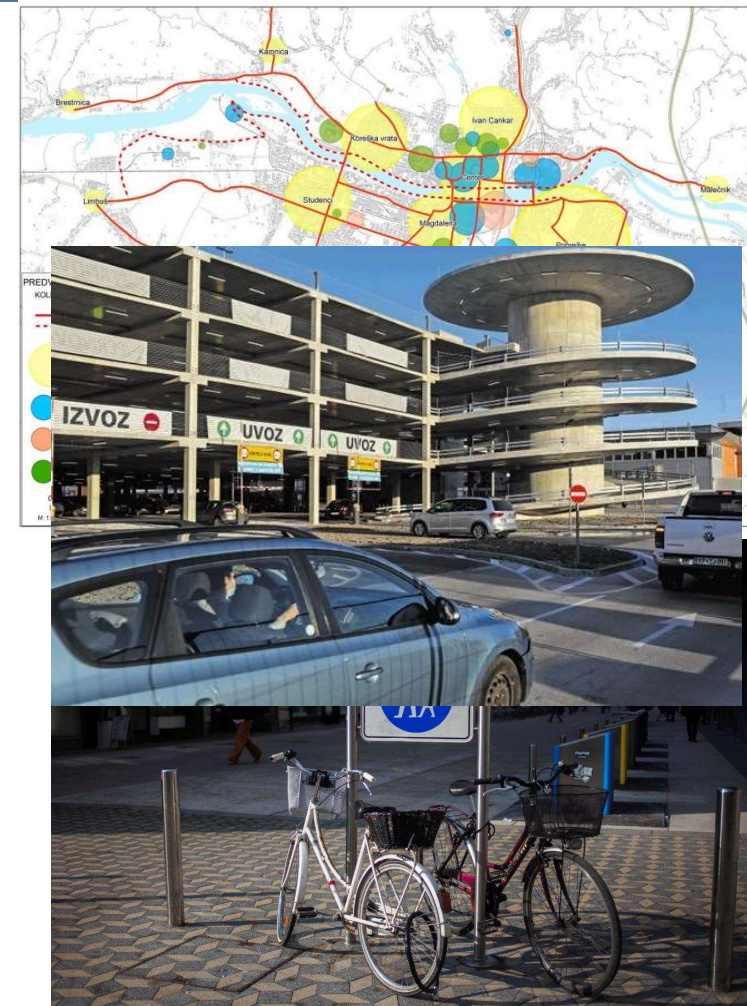
a) Energetska učinkovitost;
b) Obnovljivi viri;
c) Pametni energetske
sistemi;
d) Podnebne spremembe
(tveganja);
e) Vodni viri;
f) Krožno gospodarstvo;
g) Biotska raznovrstnost;
h) Trajnostna urbana
mobilnost.

a) Digitalna povezljivost;
b) TEN-T omrežje;
c) Trajnostna pametna
mobilnost.

Izzivi

- Manjko kolesarskih strategij, razpršenost projektov
- Zatečeno stanje
- Premalo ambicioznosti/poguma pri omejevanju avtomobilskega prometa – politična podpora
- Integracija s prostorskim načrtovanjem
- Mehki ukrepi

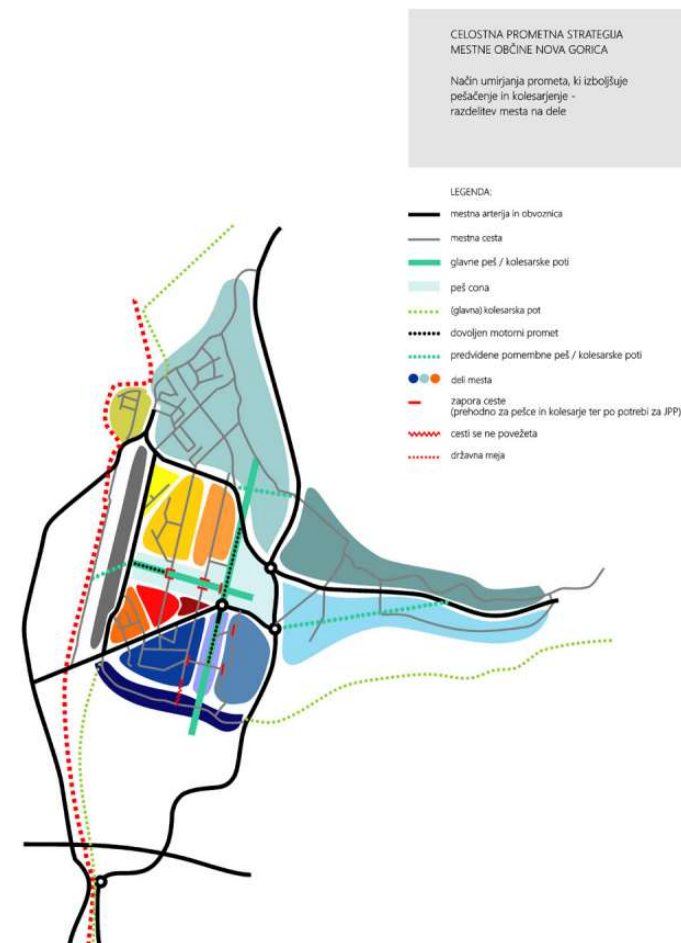
Negativni trendi

- Kolesarjenje v šolo – želje vs. realnost
- Kvaliteta vs. kvantiteta infrastrukture
- Cestni projekti – npr. nove ceste, širitve cest
- Potovalne navade stagnirajo
- NOO – kolesarjenje ni vključeno

Najboljše prakse – prometni režimi

- Enosmerne ulice s protitokom
- Selektivna prepustnost, coniranje
- Območja za pešce

Najboljše prakse - infrastruktura

- Kolesarski pas brez sredinske črte
- Kolesarski žepi
- Semafor – 3 sek. predfaza
- Uvozi v območju varovalnega pasu
- Kolesarska steza na nivoju cestišča

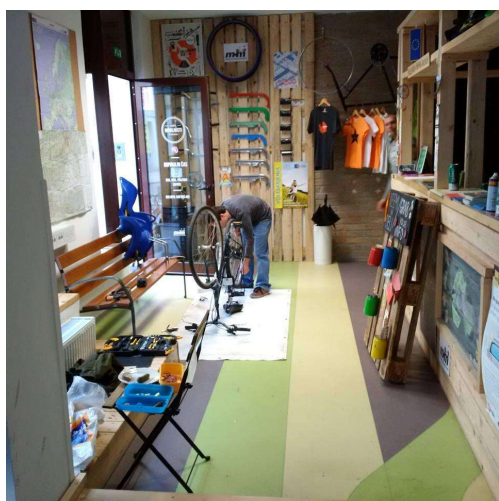

Najboljše prakse – upravljanje mobilnosti

- Bicivlak
- Kolesarjem prijazni delodajalci
- Mobilnostni center s kolesodvorom
- Izposoja tovornih koles

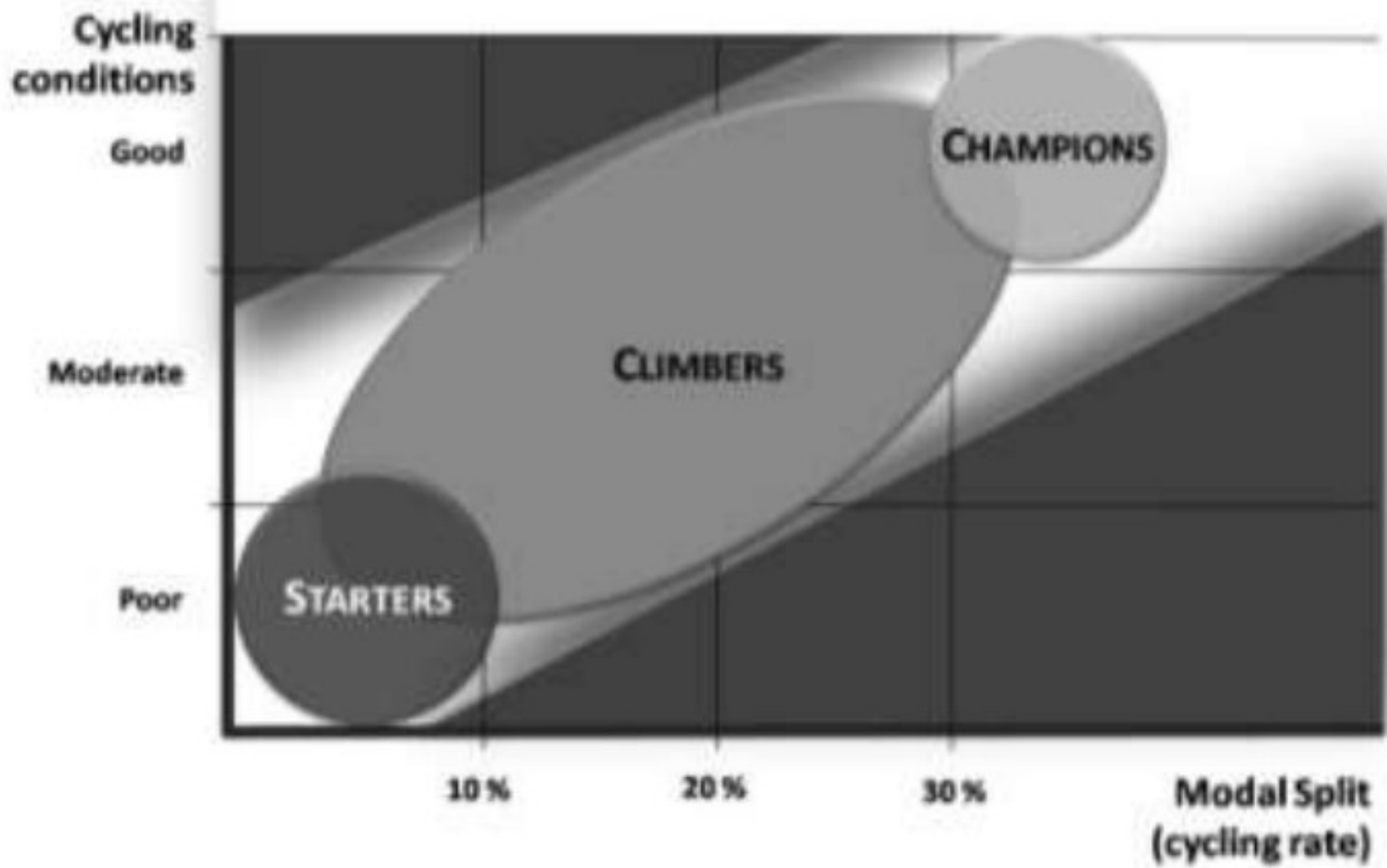

CERTIFIKAT
KOLESARJEM PRIJAZEN
DELODAJALEC

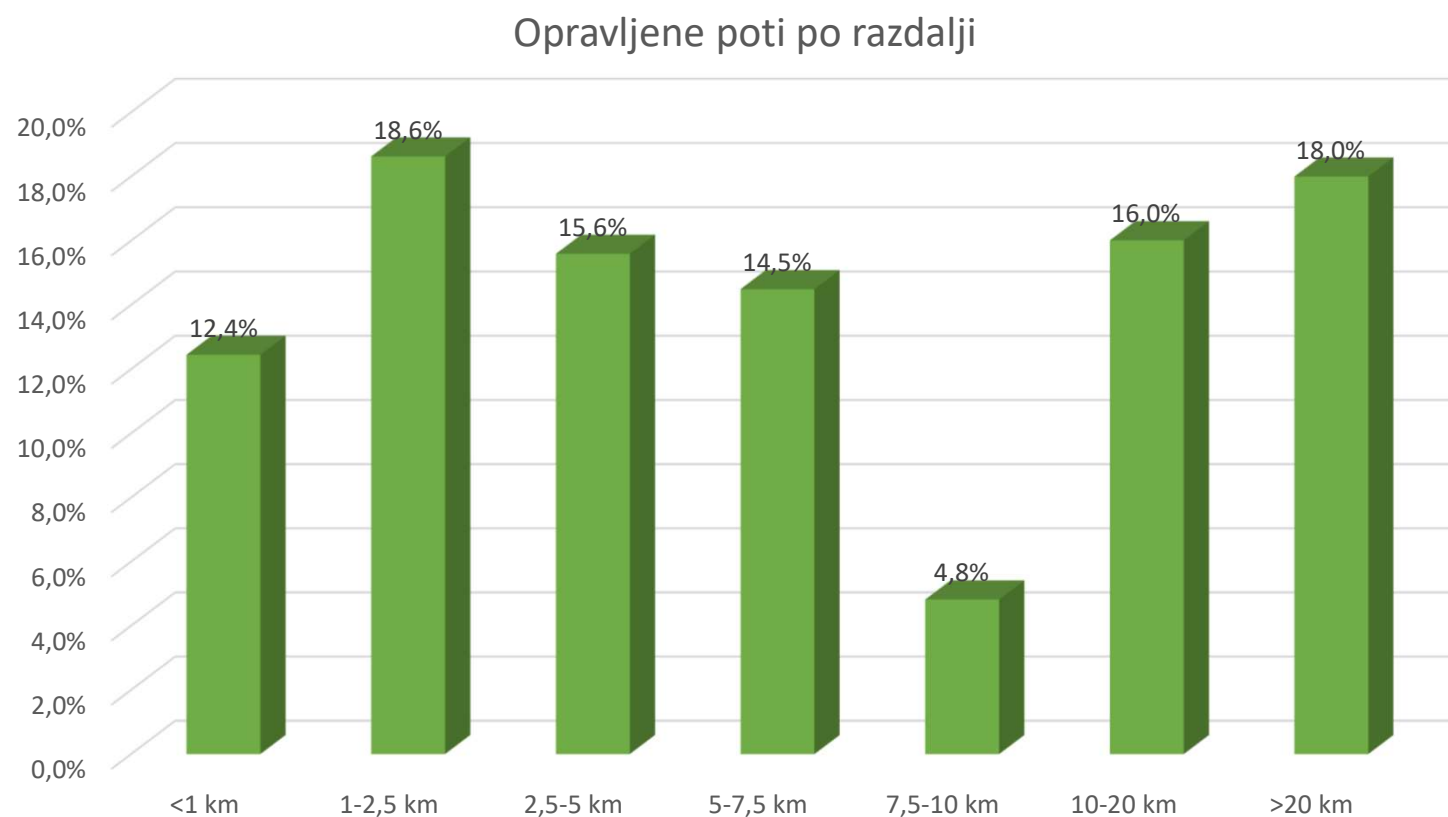

3. Slovenska občina s 30-odstotnim deležem
kolesarjev?

Realnost ali utopija?

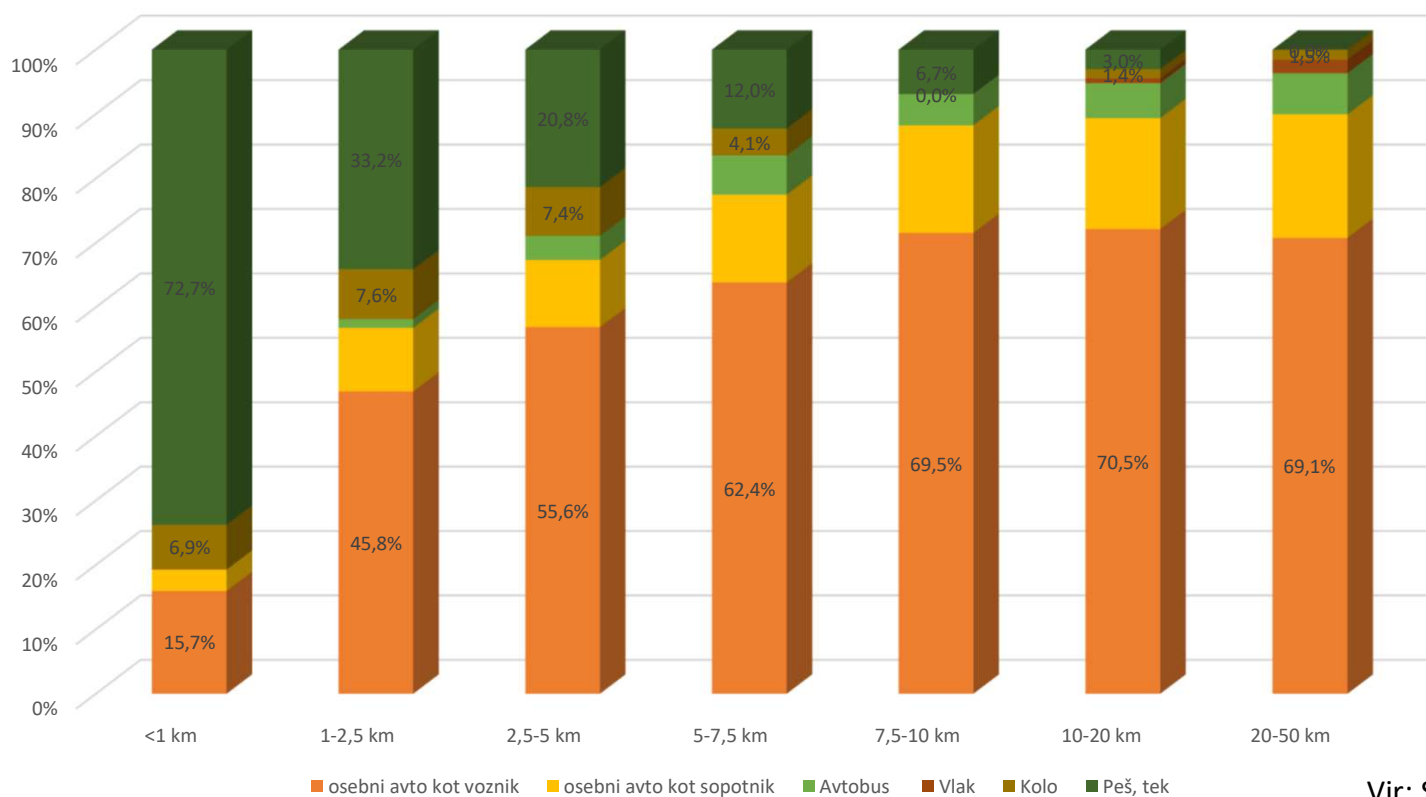

Vir: SURS, 2017

Realnost ali utopija?

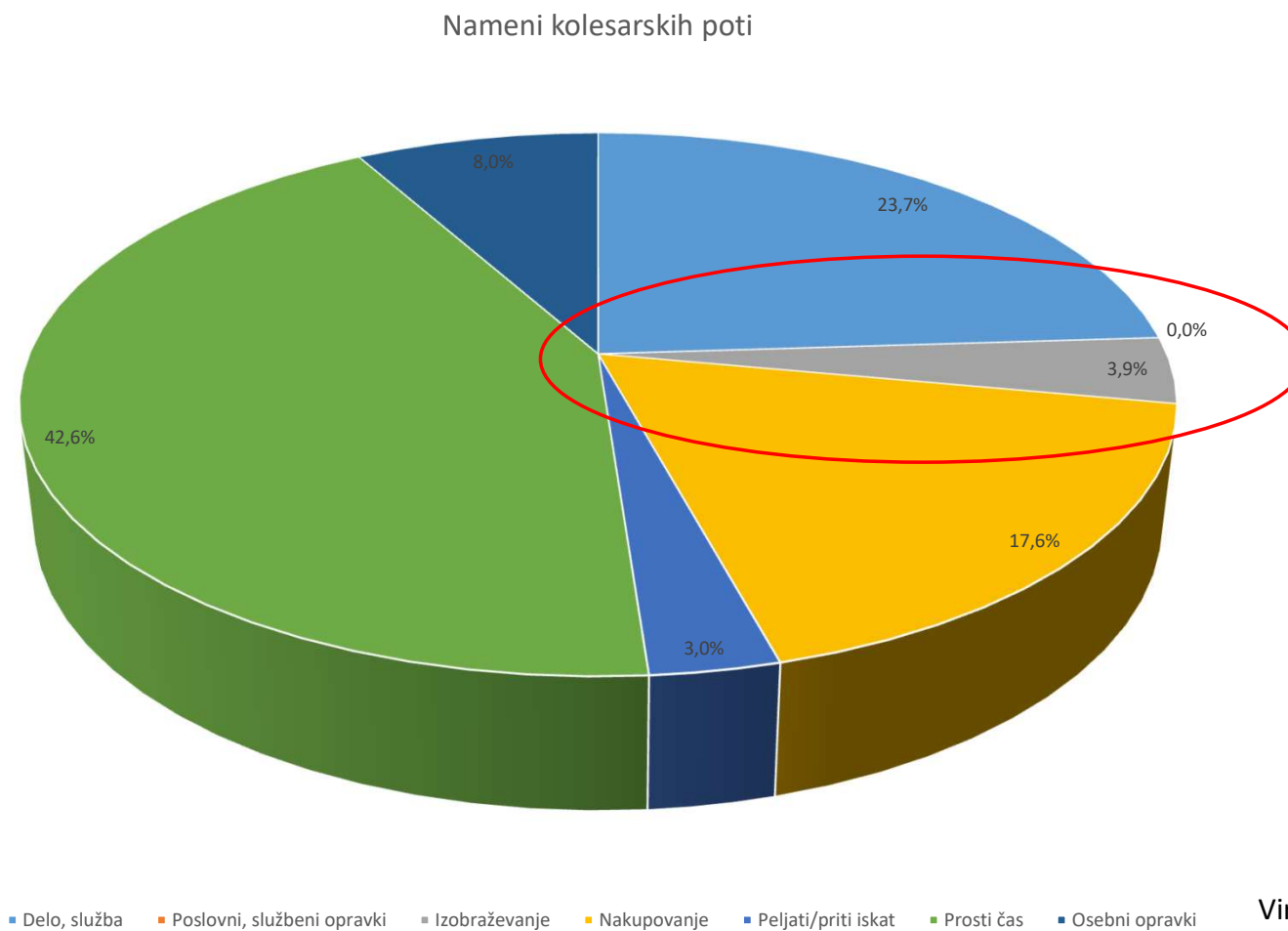
Glavno prevozno sredstvo glede na razdaljo

Vir: SURS, 2017

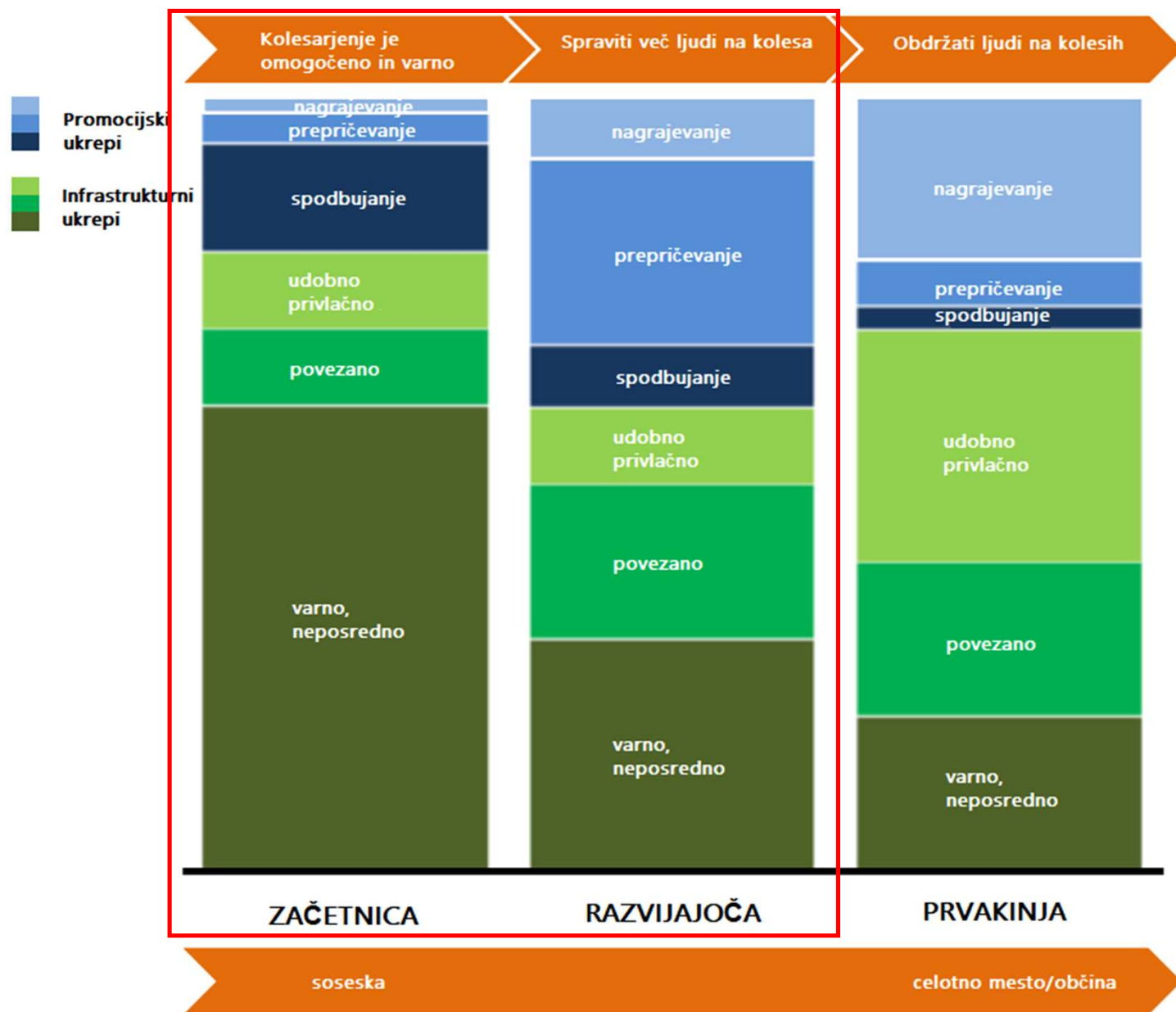

Realnost ali utopija?

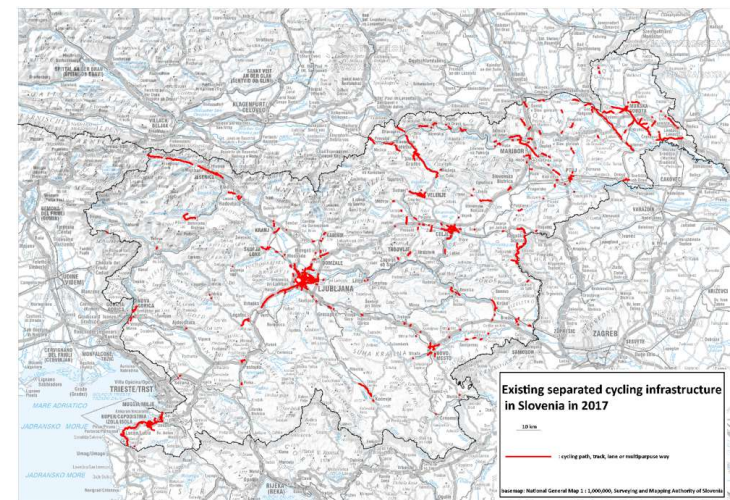
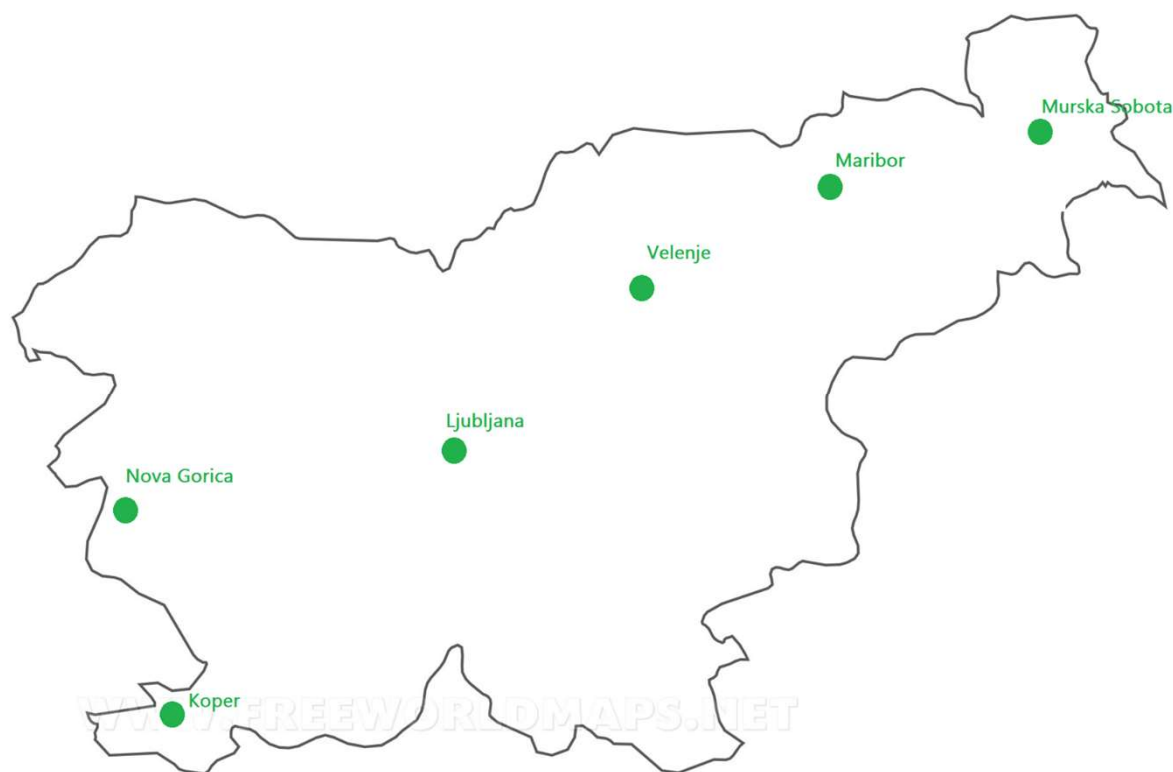
Vir: SURS, 2017

Okolja/mesta/občine z največ potenciala

- Obstoječ obseg kolesarjenja, trendi, gostota in struktura prebivalstva, dnevne migracije, turistični/rekreacijski potencial, delež državnih cest ...

Priporočila državi

- Državna kolesarska strategija
- Zakonodaja – pravilniki, zakoni, nadomestila za prevoz na delo, subvencije za nakup (e-)koles
- Sistemsko financiranje – vsaj 10 %, tudi za inovativne projekte
- Državne ceste v urbanih okoljih – umirjanje prometa, prenova
- Integracija železnica + kolo
- Baza podatkov

Priporočila občinam

- Kolesarski koordinator in kolesarska strategija
- Vsi odločevalci na kolo za uporabniško izkušnjo
- Vključevanje NVO in javnosti
- Sistemsko financiranje – vsaj 10 % prometnega proračuna za kolesarjenje
- Nevšečni ukrepi – upravljanje parkiranja, umirjanje in omejevanje motornega prometa, preobrazba obstoječih prometnih površin

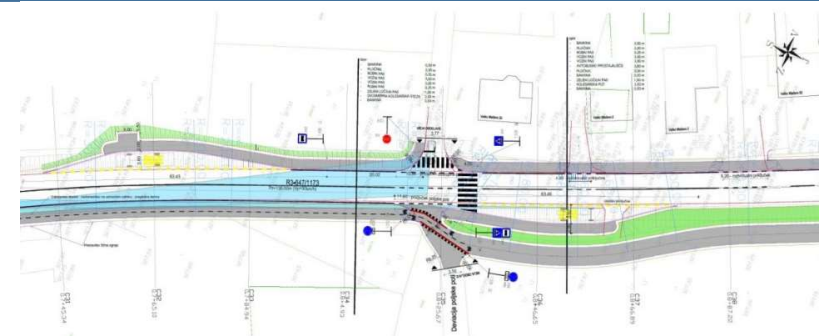
Priporočila občinam

- Šole – začeti zgodaj
- Podpora generatorjem prometa – mobil. načrti, financiranje ukrepov
- Prostorsko načrtovanje – integracija
- Razvoj storitev, produktov – dostavna logistika

Priporočila stroki

- Vsak projektant na kolo
- Preseganje minimalnih standardov - varnost, udobje, rast št. kolesarjev, e-kolesa, tovorna kolesa ...
- Dobre prakse doma in zunaj
- Vztrajanje pri strokovnih odločitvah
- Povezovanje različnih strok

WHAT WOULD IT LOOK LIKE...

**IF WE BUILT ROADS FOR CARS THE WAY
WE BUILD TRACKS FOR CYCLES...**

**AND IF WE BUILT TRACKS FOR CYCLES THE WAY
WE BUILD ROADS FOR CARS...**

Ljudje ne kolesarijo, ker s tem varujejo okolje, temveč ker je dobro za njih kot posameznike: kolesarjenje je hitrejše, bolj enostavno, zdravo in praktično. Zagotoviti moramo pogoje, da se bo to uresničilo.

